

Kristiansands-barnehagen

Årsplan

Søm barnehage 2023-2024

Alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i felleskapet

Fastsatt av samarbeidsutvalget 30.06.2023

Innhold

Vår barnehage	3
Presentasjon av Søm barnehage	3
Ny i barnehagen	3
Overganger innad i barnehagen	4
Overgang barnehage – SFO og skole	4
Barnehagens årsplan	5
Felles verdier, retning og fokus - strategiplan for barn og unge	5
Hovedsatsingsområde	6
Lek	6
Samarbeid	7
Foreldresamarbeid	7
Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest	7
Lek og læring i barnehagen	7
Demokrati og barns medvirkning og deltakelse	8
Omsorg og danning	8
Kommunikasjon og språk	8
Mangfold, likestilling og gjensidig respekt	9
Bærekraftig utvikling	9
Livsmestring og helse	10
Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø	11
Årshjul for barnehagens forebyggende arbeid	11
Vurdering og veien videre	12
Progresjon i barnehagens innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø	12
Pedagogisk dokumentasjon	12
Plan for arbeidet	12

Vår barnehage

Denne årsplanen skal gi et innblikk i hvordan barnehagen vil jobbe i det neste året og hva vi tenker er viktig å ha fokus på i vårt arbeid for at barna skal trives og utvikle seg.

Presentasjon av Søm barnehage

Søm barnehage er en kommunal barnehage med to avdelinger, som ligger i et rolig område på "gamle" Søm. Vi har gode turmuligheter med kort vei til skog og fine turplasser.

Vi har plass til 33 barn i alderen 1-5 år og våre to avdelinger heter Blåbærtua og Tusenfryd.

Barnehagen har et stabilt personale, som har god erfaring og har opparbeidet seg solid kompetanse. Vi er opptatt av å være i utvikling og skape et godt og trygt barnehagemiljø for alle barn i barnehagen.

Lek, sosialt samspill og barns medvirkning er områder som vi prioriterer høyt og jobber kontinuerlig med.

Barnehagens størrelse bidrar til at alle barna kjenner hverandre godt. Personalet kjenner også alle barna i barnehagen, uavhengig av hvilken avdeling de jobber på. Dette mener vi er en styrke for barnehagen, det kommer både barn og foreldre til gode.

Vår adresse:

Vardåsveien 67, 4637 Kristiansand

Telefon:

Enhetsleder: 90 29 25 47

Blåbærtua: 91 53 51 79

Tusenfryd: 48 11 31 54

E-post:

som.barnehage@kristiansand.kommune.no

Visma – min barnehage (app):

Dette er en app for kommunikasjon mellom hjem og barnehage. Her registrer foreldre blant annet sykdom, ferie og samtykker, og kan sende melding til barnehagen. Barnehagen legger ut informasjon, dagboknotater og bilder. **Det forventes at alle foresatte laster ned og tar appen i bruk.**

Hjemmeside: <https://www.minbarnehage.no/sombhg>

På denne siden deles det nyttig informasjon og artikler. Vi anbefaler at foresatte abonnerer på hjemmesiden, da kommer det en e-post hver gang det er et nytt innlegg. Abonnementet må fornyes ved oppstart av nytt barnehageår.

Ny i barnehagen

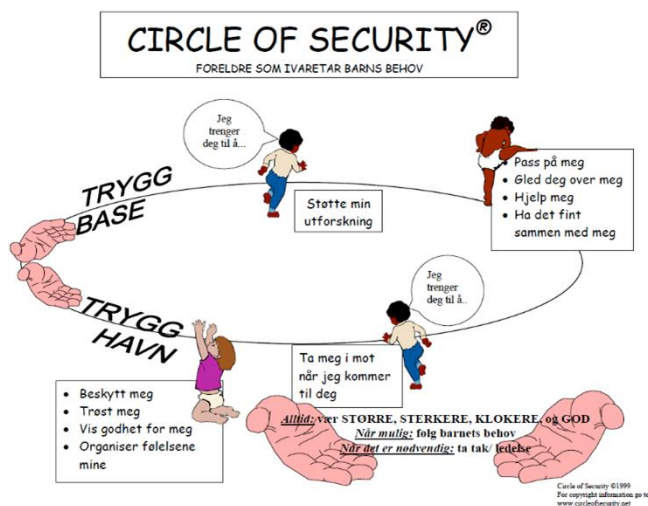
Slik vil vi motta barnet ditt i barnehagen vår:

Personalet i Søm barnehage er opptatt av at barna blir trygge og tillitsfulle. Tiden barnet trenger for å bli trygg i barnehagen er veldig forskjellig fra barn til barn. Det viser seg ofte at de yngste barna trenger lengre tid enn eldre barn.

For å skape en trygg barnehagestart for både barn og foreldre, har vi utover våren faste besøksdager. Da kan barna komme sammen med foreldre for å leke litt og bli kjent.

Søym barnehage praktiserer foreldreaktiv tilvenning, basert på nyere forskning, som slår fast at dette er den beste tilnærmingen for oppstart i barnehagen. Dette innebærer blant annet at foresatte eller andre trykghetspersoner er med barnet i barnehagen hele den første uka i tilvenningsperioden. Vi ønsker å skape en god oppstartsperiode i tett dialog og samarbeid med foresatte, som kjenner barnet best. En god start legger grunnlag for videre trivsel, og et godt barnehageliv. Les mer om foreldreaktiv tilvenning [her!](#)

I løpet av de to første ukene får foresatte tilbud om en oppstartssamtale.

Overganger innad i barnehagen

Slik vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe:

- Barna er på besøk på den nye avdelingen i løpet av våren. Får leke i lokalene når barnegruppen som holder til der er på tur, og får etter hvert delta litt i samlinger og ved måltid på ny avdeling.
- Utover våren er barna med på tur med ny avdeling, sammen med en kjent voksen.
- Barna får være med å flytte klær og det som tilhører barnet inn på ny avdeling før de går på ferie.
- Vi samarbeider tett mellom avdelingene hele året. Har dørene åpne mellom avdelingene morgen og ettermiddag, og leker mye sammen ute. Barna er derfor godt kjent med barn og voksne når de skal over på stor avdeling.
- Dersom det er hensiktsmessig for barnet, kan foreldre være med de første dagene i oppstarten.

Overgang barnehage – SFO og skole

Barn skal ha et sammenhengende læringsløp fra barnehage til SFO og skole. Et samarbeid mellom barnehagen og SFO/ skolen er derfor viktig. Kristiansand kommune har utarbeidet [rutiner for dette samarbeidet](#). Både foreldre og barn deltar i arbeidet for å skape en trygg og god overgang. Barnehagen sender i samråd med foreldre et overførings skjema til SFO og skole der også barnet har fått bidra med informasjon.

Slik forbereder barnehagen overgangen til SFO og skole for det enkelte barn:

- Vi følger rutinen «Rød tråd», som gjelder for alle skoler og barnehager i Kristiansand kommune.

- Vi bruker «overgangssekken» aktivt i førskoleopplegget vårt. Denne sekken er fylt med blant annet aktiviteter og eventyr, som barna igjen møter når de kommer til SFO og skolen.
- Besøksdag på skole og SFO i løpet av våren.
- Felles foreldremøte i februar/mars for alle 5-åringene som begynner på Strømme og Vardåsen skole.
- Vi har et fast opplegg for førskolebarna i barnehagen, vi kaller dem Maxigruppa.
Vi har blant annet fokus på sosialt samspill, for å ruste barna godt til skolestart.
- Barnehagen legger turdager for Maxigruppa til skolens område for å bli kjent med skolegården og områdene rundt skolen.

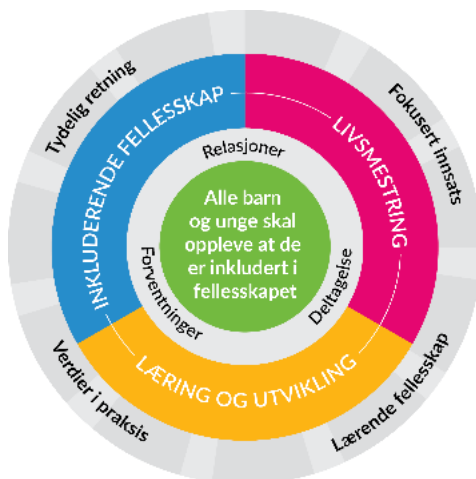

Barnehagens årsplan

Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Denne skal vise hvordan barnehagen jobber i tråd med Rammeplanen og lov om barnehager. Alt arbeid i barnehagen skal gjenspeile [barnehagelovens formål, § 1](#). Årsplanen har en dobbel funksjon, den skal både være et brukbart arbeidsredskap for barnehagepersonalet internt og den skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser for praksis i forhold til samarbeidspartnere og foreldre. Den skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Her må også progresjon tydeliggjøres. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles verdier, retning og fokus - strategiplan for barn og unge

Rammeverket for kvalitet og mestring er en operasjonalisering av Kristiansand kommunes strategiplan for oppvekst. Rammeverket skal legge føringer for alt arbeid i barn og familie, barnehager og skole. Det gir tydelig retning gjennom formålet, [«Alle barn og unge skal oppleve at de er inkludert i fellesskapet»](#). Det sier noe om hva som skal prege møtet mellom mennesker, om *relasjoner*, *forventninger* og *deltakelse*. Videre peker det på tre fokusområder i oppvekst, *livsmestring*, *inkluderende fellesskap* og *læring og utvikling*.

Den ytterste sirkelen peker på prinsipper som skal ligge til grunn for arbeidet i en lærende organisasjon, som barnehagen er. *Lærende fellesskap*, *Verdier i praksis*, *Tydelig retning* og *Fokusert innsats*. Hele rammeverket finner du [HER!](#)

Kjerneverdiene i rammeverket er:
Likeverd - Medvirkning - Anerkjennelse

Alle barn og unge:
Har en absolutt verdi
Vil når de kan
Finner mening og deltar
Har noe å tilføre fellesskapet

Hovedsatsingsområde

Barnehagen har på bakgrunn av kartlegging av pedagogisk praksis, prioritert følgende hovedsatsingsområde for neste barnehageår:

Lek

Vi jobber målrettet, strukturert og aktivt for å legge til rette for den gode leken i barnehagen. Gjennom å leke får barn allsidige erfaringer som legger grunnlaget for utvikling og læring. Leken er helt sentral og grunnleggende i et barns liv, og vi skal anerkjenne lekens egenverdi.

Ansatte skal legge til rette, gi rom og inspirere til ulike typer lek både ute og inne, og delta aktivt i barns lek når dette er naturlig.

Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

(Rammeplan for barnehagen, 2017, s. 20)

Vårt mål er at alle barn skal være inkludert i leken og i fellesskapet, og oppleve vennskap og glede.

Barn lever her og nå, og leken er selve livet.

Jeg skulle ønske barn lekte mer enn de gjør, for da bygger de opp en rikdom inni seg som de kan øse av resten av livet.

(Astrid Lindgren)

Samarbeid

Barnehagen har mange aktuelle samarbeidspartnere, - som barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), mobilt team, helsestasjon, skoler, Universitetet i Agder etc. Her kan barnehagen hente hjelp og støtte, eller få innspill til sitt arbeid når det er behov for det.

Helsetjenester som omhandler barn, er nå samlokalisert i [Familiens hus](#) der man treffer helsesykepleier, familierapeut, jordmor, fysioterapeuter, barnevernsarbeidere og skolehelsetjenesten. Også barnehagen henvender seg her når det er behov for det. Alle barnehager har fått tildelt en kontakthelsesykepleier som de møter minst to ganger pr. år.

Foreldresamarbeid

Barnehagen skal samarbeide med foreldrene både individuelt og som gruppe. Foreldrenes medvirkning er nedfelt i barnehageloven. Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom Samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Oppdragelse er ifølge barnekonvensjonen og barneloven foreldrenes ansvar. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Det er opprettet et eget [foreldreutvalg for barnehager i Kristiansand](#) i tillegg til [FUB nasjonalt](#). Dette er et fellesorgan for alle foreldre med barn i barnehagen i Kristiansand kommune.

Samarbeid om hvert enkelt barn skjer i de daglige møtene og i planlagte samtaler. Alle barnehager skal ha et samarbeidsutvalg som er rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ for barnehagen og foreldrene. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan.

Taushetsplikt, opplysningsplikt og politiattest

Alle som jobber i barnehagen, er pålagt [taushetsplikt](#) og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon som gjelder barn, foreldre og personalet. Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest. Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare. Foreldre vil bli umiddelbart informert og involvert i saker som gjelder deres barn, med mindre det dreier seg om vold og overgrep, da har barnehagen plikt til å melde til politiet.

Lek og læring i barnehagen

Barnehagen skal være et sted hvor barns behov for omsorg og lek blir ivaretatt og barndommens egenverdi anerkjennes. Vi skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske og lære å mestre. Dette skal blant annet komme til uttrykk i arbeid med **rammeplanens fagområder**. Fagområdene er:

- kommunikasjon, språk og tekst
- kropp, bevegelse, mat og helse
- kunst, kultur og kreativitet
- natur, miljø og teknologi
- antall, rom og form
- etikk, religion og filosofi
- nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Barns lek og medvirkning preger barnehagehverdagen.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til lek og læring:

De ansatte viser oppriktig interesse, involverer seg i, og gleder seg sammen med barna i lek og aktiviteter.

- Ansatte deltar aktivt i barns lek
- Vi organiserer barnehagedagen slik at barna får tid og rom til å leke
- Ansatte er aktive støttespillere for barna, og gir innspill til utvikling av barnas lek
- Vi veileder barna i leken og støtter dem i relasjonsbyggingen
- Vi legger til rette for et inspirerende og variert lekemiljø inne og ute
- Vi tar utgangspunkt i barnas interesser i planlegging av aktiviteter og prosjekter

Demokrati og barns medvirkning og deltakelse

Vår barnehage skal være et sted som fremmer danning og læring. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende felleskap hvor barna får anledning til å ytre seg, blir hørt og delta.

Barns medvirkning handler først og fremst om en holdning hos de voksne i relasjonen med barn. Barn skal bli møtt som et selvstendig menneske. Uavhengig av alder og forutsetninger skal barn få erfare at deres stemmer blir lyttet til. Vi skal sørge for at barnas erfaringer og synspunkter får innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til demokrati og medvirkning:

- Vi observerer, lytter og tar barnas innspill på alvor
- Barna tas med på planlegging og evaluering av aktiviteter i barnehagen
- Vi planlegger og velger tema og aktiviteter ut ifra barnas interesser
- Vi gir barna tid og mulighet til å erfare mestring, og vi anerkjenner dem for den de er
- Vi gjennomfører barnesamtaler

Omsorg og danning

Barnehagen skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner preget av tillit, nærvær, varhet og trygghet. Barn skal få omsorg av voksne og andre barn, og samtidig øve seg på selv å gi omsorg. De voksne skal veilede barn og hjelpe dem i spenningen mellom sosialisering i gruppen og ivaretagelse av de individuelle behov.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis i forhold til omsorg og danning:

- Vi møter barna på følelser og tar dem på alvor, avleder ikke
- Vi observerer og veileder i situasjoner som oppstår
- Vi øver på å si stopp, og øver på å stoppe når noen sier stopp
- Fokus på at barna hjelper hverandre, for eksempel med påkledning, åpne matboks og annet
- I små og store konflikter ønsker vi å møte barna med «hva skjedde» i stedet for «hvorfor», og barna bidrar selv til å finne løsninger i samarbeid med personalet

Kommunikasjon og språk

Vår barnehage skal være et sted som fremmer barns kommunikasjon og språkutvikling i omgivelser der voksne er bevisst sin rolle som språklige forbilder. Barnehagen arbeider systematisk med å utvikle barnehagens språkmiljø i forhold til språkstandard for barnehagene i Kristiansand. Språkarbeidet inngår blant annet i barnehagens arbeid med fagområdene.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis i forhold til kommunikasjon og språk:

- Vi har språkstimulerende aktiviteter, som blant annet: sang, rytme, klappe stavelser, fortellinger med konkrete, lese bøker og rim og regler
- De ansatte bruker språket aktivt, og bidrar til å utvide barnas begrepsforståelse
- Vi verner om den gode samtalen, både med det enkelte barn og i grupper
- Vi bruker måltidet aktivt som en god samtalearena
- Bøker er alltid tilgjengelig for barna
- Vi bruker rutinesituasjoner aktivt til samtale og lek med språk, spesielt i skift og stell med de aller yngste

Mangfold, likestilling og gjensidig respekt

Vår barnehage skal være et sted som fremmer vennskap og fellesskap. Barna skal oppleve å være en betydningsfull person i fellesskapet. Barn og voksne har en absolutt verdi. Barnehagen skal være preget av åpenhet og raushet der mangfold brukes som en ressurs. Barnehagen skal blant annet gjennom fagområdene jobbe med mangfold, likestilling og gjensidig respekt.

Vi valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til mangfold, likestilling og gjensidig respekt:

Vi lar barna få høre om og oppleve at det finnes mange ulike måter å tenke, handle og leve på. Vi er alle forskjellige, men like mye verdt. Vi ønsker å skape forståelse for hverandre og det samfunnet vi lever i.

- Vi synliggjør mangfoldet vi har i barnehagen. Blant annet gjennom bilder på veggene, og i samlinger og samtaler
- Vi markerer «En by for alle». Med ulike opplegg i forhold til kjønn, kultur, etnisitet, funksjonsnivå og ulike familiesammensetninger
- Vi markerer ulike merkedager i løpet av året, blant annet Id, morsmålsdagen og samefolkets dag.
- Vi har høytidskalender på veggen i barnehagen, og markerer/forteller om ulike høytider i løpet av året.
- Vi har fokus på at alle er unike i seg selv, du er perfekt som du er!

Bærekraftig utvikling

Vår barnehage skal være et sted som fremmer omsorg for verden vi lever i både her og nå og i fremtiden. Barna skal oppleve verdien av å ta vare på seg selv, andre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barns evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Gjennom fagområdene skal barnehagen jobbe med bærekraftig utvikling.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til bærekraftig utvikling:

- Vi har egen kjøkkenhage hvor vi dyrker og høster sammen med barna. Det vi høster bruker vi i matlaging – «fra jord til bord»

- Vi er opptatt av sunn mat laget fra bunnen, og det å skape gode vaner tidlig. Neste barnehageår deltar vi i prosjektet [Matnyttig](#) og samarbeider med [Geitmyra matkultursenter for barn](#)
- Vi synliggjør for barna at dagens handlinger får konsekvenser for fremtiden
- Barna lærer å ta vare på seg selv, hverandre og naturen
- Vi plukker søppel og snakker med barna om kildesortering og gjenvinning
- Vi er opptatt av matsvinn. Vi lager blant annet passelige porsjoner for å unngå og kaste mat
- Vi tar vare på og reparerer leker og utstyr
- Vi er opptatt av gjenbruk, og mye brukes om igjen, spesielt i formingsaktiviteter

Livsmestring og helse

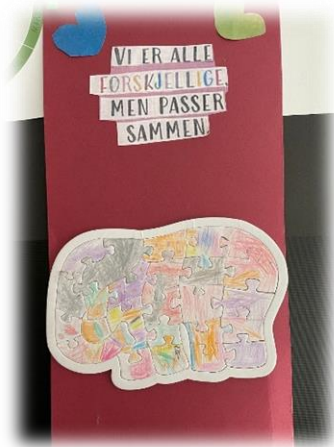
Vår barnehage skal være et sted som fremmer livsglede, humor, undring og medopplevelser, vi skal legge til rette for at barna blir robuste og trygge, og kjenner tilhørighet til barnehagens sosiale fellesskap.

Barna skal oppleve å mestre sine hverdager og liv, i trygge omgivelser med rom for utforskning og sunne helsevaner. Barnehagen skal jobbe med livsmestring og helse blant annet i møte med rammeplanens fagområder.

Vi har valgt følgende punkter for refleksjon over egen praksis knyttet til livsmestring og helse:

- Vi er nærværende, tilstedeværende, varme og tydelige i relasjonen til barna
- Vi veileder og hjelper barna til å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser
- Vi jobber aktivt og strukturert for at alle barn skal oppleve trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd
- Vi gjennomfører «Kroppen er min»-samlinger med 5-åringene
- Vi jobber aktivt, systematisk og strukturert for å forebygge krenkelser og mobbing, håndtere, stoppe og følge opp i forhold til dette. Vi leser barnas adferd og uttrykk og har fokus på å forsterke barnas positive adferd
- Vi har fokus på sunn mat, gode vaner og bevegelsesglede

Barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø

Et godt leke og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing. Barnehagen skal ha nulltoleranse for alle typer krenkelser. De ansatte har aktivitetsplikt, jfr. § 41,42 og 43 i barnehageloven, til å følge med, melde fra, undersøke og sette inn tiltak. Kristiansand kommune har utarbeidet en felles [veileder for arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø](#).

Slik vil vår barnehage jobbe med å forebygge, avdekke, stoppe, håndtere og følge opp mobbing i tråd med barnekonvensjonen og verdiene i Rammeplanen:

- Observere, være delaktige og lytte på hva barnet forteller og gir uttrykk for
- Arbeide systematisk med holdninger og forståelser av barns uttrykk gjennom pedagogisk dokumentasjon og analyse (PA analyse)
- Tett samarbeid med foreldre om barnets trivsel
- Vi har to barnesamtaler i året med alle barn på stor avdeling, med fokus på trivsel, vennskap og inkludering
- Rutiner og prosedyrer for konflikthåndtering med utgangspunkt i følgende forståelse av barns handlinger og kommunikasjon;
- Vi tenker at adferd er kommunikasjon
- Vi jobber for at vi skal gjøre opp med hverandre, med støtte fra oss ansatte
- Vi spør hva skjedde? I stedet for å spørre hvorfor. Noe som ofte fører til at vi får andre svar, og barna får medvirke mer i egne konflikter

Årshjul for barnehagens forebyggende arbeid

Måned	Aktivitet	Ansvar
August	<p><u>Planleggingsdag/personalmøte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomgang av barnehageloven § 41, 42 og 43 • Gjennomgang av «Veileder for et trygt og godt barnehagemiljø» • Drøfting av barnehagemiljøet og hva de fem delpliktene i aktivitetsplikten innebærer (forebygge, følge med, gripe inn, melde fra, undersøke) 	Enhetsleder
August	Oppstartsamtaler med nye foreldre	Pedagogiske ledere
August/ september	<p><u>Foreldremøte, hvor foreldre gjøres kjent med:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Barnehageloven § 41, 42 og 43 • «Veileder for trygt og godt barnehagemiljø» • Dialogmodellen.no • Nullmobbing.no • Hvordan melde fra (meldeskjema for ansatte i barnehagene i Kristiansand) 	Enhetsleder

	<ul style="list-style-type: none"> Valg av foreldrerepresentanter til samarbeidsutvalg 	
September/Oktober	Konstituering av samarbeidsutvalg. Gjennomgår «Veileder for trygt og godt barnehagemiljø»	Enhetsleder
November	Foreldreundersøkelsen (UDIR)	Enhetsleder
januar	Foreldreundersøkelsen gjennomgås i ledelsen, personalet og Samarbeidsutvalget	Enhetsleder
April	Personalet vurderer egen praksis knyttet til aktivitetsplikten (kap. 5 i veilederen) og hvordan ansatte følger opp dette	Enhetsleder

Vurdering og veien videre

Hovedmålet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vår barnehage arbeider kontinuerlig med vurdering blant annet gjennom pedagogisk analyse i egne grupper der hele personalet deltar. Gjennom å reflektere over egen praksis er målet å utvikle kvaliteten på tilbudet til beste for barna. Barnehagens arbeid med planlegging og vurdering skal ses i lys av valgt område for utvikling/hovedsatsningsområde.

Når barnehagen gjennom året jobber med refleksjon over egen praksis, bidrar dette til egenvurdering. Vi tar utgangspunkt i punktene som er skissert under hvert tema i årsplanen. Progresjonen vil kontinuerlig evalueres i lys av disse. Dette for å sikre at barnehagen gjennom året legger til rette for at alle barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Progresjon i barnehagens innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø

Vi tar utgangspunkt i punktene for egenvurdering som er skissert under hvert tema i årsplanen.

I vurderingsarbeidet spør vi oss: Hvordan kommer progresjon til uttrykk i vår praksis når det gjelder «pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø»? (Rammeplanen, 2017, s.44)

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon skiller seg fra ordinær dokumentasjon ved at den bidrar til kritisk refleksjon over praksis. Når barnehagen arbeider med egenvurdering og progresjon kan den pedagogiske dokumentasjonen være et verdifullt utgangspunkt for felles refleksjon og samtaler om arbeidet, som kan danne grunnlag for å utvikle stadig bedre praksis.

Plan for arbeidet

I denne årsplanen har vi skissert noen punkter for refleksjon over egen praksis innenfor viktige områder i barnehagens tilbud. Disse punktene skal brukes i barnehagens vurderingsarbeid og i tillegg sikre progresjon. Med utgangspunkt i disse skal personalet i fellesskap vurdere egen praksis. Dette skal ligge til grunn for videre arbeid, læring og utvikling av et stadig bedre barnehagetilbud.

Slik vil vi jobbe med vurdering og progresjon:

- Vi deltar i lærende nettverk der vi reflekterer sammen rundt barnehagens praksis på de forskjellige områdene.

- Vi legger felles refleksjoner og tanker til grunn for plan- og evalueringsarbeidet i barnehagen. I tillegg innhenter vi nyere forskning og teori for å stadig være oppdatert på aktuelle områder. Dette blir presentert for alle i personalet for å bygge en felles plattform for det videre arbeidet.
- Vi bruker muntlige praksisfortellinger for å beskrive og dokumentere praksis, og som utgangspunkt for kritisk refleksjon over praksis. Refleksjonene gir mulighet for veiledning, endring og utvikling av praksis.
- Vi legger stor vekt på at barnas stemme skal bli hørt, gjennom strukturerte barnesamtaler, spontane samtaler og systematisk observasjon.
- Vi jobber med resultatene av foreldreundersøkelse og ståstedsanalyse, og utarbeider tiltak for å forbedre og utvikle praksis.
- Vi trekker fram punktene for egenvurdering fra årsplanen og vurderer disse på avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter og planleggingsdager jevnlig gjennom året. Årsplanen blir et levende dokument som gir oss retning i arbeidet og sikrer progresjon.
- Vi deler barna inn i mindre grupper for å tilrettelegge for aktiviteter tilpasset barnas alder og modning.

